

Bc. Eva Hrobská

Terminativní slovesné perifráze rezultativní ve španělštině a portugalštině

Oponentský posudek diplomové práce

Předkládaná práce se zabývá problematikou slovesných opisných vazeb s participiem ve španělštině a portugalštině a jejich českých protějšků. Její členění odpovídá obvyklému úzu; nejprve jsou představena teoretická východiska, poté následuje praktická část opřená o data z jazykových korpusů.

V části teoretické se autorka nejprve obecně věnuje otázkám vymezení kategorií aspektu a povahy slovesného děje, poté přistupuje k teoretickému popisu jednotlivých slovesných opisných vazeb, které budou předmětem praktických analýz v druhé části. Terminologie je v této oblasti značně rozkolísaná, a autorka tak rozhodně neměla lehkou práci. Musím s potěšením konstatovat, že s tímto problémem se vyrovnává bez větších problémů. Kladně hodnotím také to, že se všechny vazby snaží popsat podrobně a vyjádřit se ke všem jejich formálním aspektům. Při čtení těchto kapitol jsem se bohužel zároveň nemohla zbavit dojmu jisté povrchnosti, a to zejména v částech věnovaných kategoriím vidu a PSD. Jejich chápání ve španělské a české tradici se v mnohém odlišuje a jedná se o poměrně komplexní problematiku, kterou však autorka příliš do hloubky nezkoumá a pouze přebírá interpretaci z *Mluvnice současné španělštiny*, pro češtinu pak jen parafrázuje informace z *Příruční mluvnice češtiny*. Je velká škoda, že se neseznámila se španělskými pracemi věnovanými vidu a nepokusila se o samostatný názor na danou problematiku, což by práci dodalo hlubší rozměr a úvodní kapitoly výrazně pozvedlo. Ke kapitolám věnovaným popisu konkrétních vazeb pak mám jednu zásadní otázku: Odkud pocházejí příklady, které autorka uvádí? Z textu nevyplývá, zda jsou to ukázky převzaté odjinud (pak by bylo na místě uvést zdroj), nebo zda je autorka vytvořila sama (pak se nabízí otázka, zda byly konzultovány s rodilým mluvčím, případně zda by nebylo vhodné použít spíše příklady z korpusu).

Část praktická má významný rozměr metodologický, neboť autorka pracovala hned s několika jazykovými korpusy (InterCorp, CREA, Corpus do Português). Při vyhledávání v korpusech se autorka musela potýkat s řadou problémů technického rázu, které v práci pečlivě popisuje, a systematicky odůvodňuje řešení, která zvolila. Z důvodu malého počtu výskytů v subkorpusech tvořených pouze španělskými nebo portugalskými originály se autorka rozhodla pracovat s celou portugalskou a španělskou částí InterCorpu, což je na jednu stranu pochopitelné, na druhou stranu toto velmi snižuje výpovědní hodnotu některých jejích

závěrů, a to zejména těch, které se týkají českých protějšků zkoumaných konstrukcí. Autorka zde totiž začasť komentuje české překlady, které ale byly pořízeny z jiného jazyka, než je portugalsťina nebo španělsťina, a vytváření typologie na jejich základě se tak jeví jako nelogické. V některých případech navíc autorka uvádí mezi výsledky příklady, které nejsou slovesnými opisnými vazbami terminativními (viz např. vazba *llevo esperándote horas y horas*, s. 51). Obtížně srozumitelná je pro mne také tabulka 20 uvedená na str. 63. Mohla by autorka při obhajobě uvést, které z uvedených vazeb jsou podle ní slovesnými opisnými vazbami a které jsou naopak šumy, které do vyhledávání pronikly omylem? Osobně je pro mne problematické i zařazení konstrukce *llevar puesto* mezi opisné vazby (viz s. 52), neboť *llevar* zde dle mého názoru funguje jako plnovýznamové sloveso. Na základě čeho ji autorka zařazuje mezi analyzované perifráze?

Analýzy provedené na jednojazyčných korpusech jsou spíše doplňkového charakteru a je možná škoda, že nejsou podrobnější. Dle mého názoru by např. o kombinatorních možnostech jednotlivých vazeb a typu textů, v nichž se vyskytují, napověděly více než analýzy z InterCorpu. Jsem si nicméně vědoma, že zde autorka začasť narážela na nedostatečné vyhledávací možnosti těchto korpusů. Toliko podotýkám, že pro analýzu kombinatorních možností by jistě bylo možné využít i korpusy z rodiny Aranea.

Po formální stránce nemám k práci závažnější připomínky, množství překlepů a drobných formálních chyb není nijak značné. Zmatečně působí jen nejednotný způsob citování, který kombinuje poznámky pod čarou se závorkami.

Jako celek se práce vyznačuje poctivou snahou vyjádřit se podrobně ke všem aspektům zkoumaných konstrukcí, což se mimo jiné odráží i v jejím větším rozsahu. Tato snaha chvílemi naráží na omezené možnosti jazykových korpusů, případně na nevhodně zvolenou metodologii výzkumu, nicméně ve výsledku je práce soudržná, přehledná a poskytuje poměrně rozsáhlý přehled informací. Vzhledem k výše řečenému tedy předběžně navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

V Praze 13. ledna 2017

PhDr. Dana Kratochvílová, Ph.D.